

Scriptie of onderzoekstage nodig? Uitdagend project in de gehandicaptenzorg!

Psychologie (WO/HBO), Pedagogiek (WO/HBO), Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH of Social Work),

---

Effectonderzoek naar Gentle Teaching bij verstandelijke beperking

Reactie op deze vacature en kennismaking kan per direct.

Achtergrond

Gentle Teaching is bedoeld om de kwaliteit van leven positief te beïnvloeden door verbetering van kernwaarden (zoals veiligheid, on-voorwaardelijkheid, en geliefd) en afname van spanning. In deze ondersteuningsvisie worden mensen met verstandelijke beperking benaderd vanuit de relatie met de begeleider in plaats van uit 'probleem gedrag'. Ondanks praktijkervaring van de werkzaamheid is dit nauwelijks onderzocht. Het doel van dit vernieuwende onderzoek is om in 1.5 jaar het effect te onderzoeken van een Gentle Teaching interventie op kwaliteit van leven, begeleiding en wederkerigheid. Gentle Teaching verenigingen (NL/USA) zijn actief betrokken.

Onderzoeksopzet

Binnen Prinsentichting werken alle begeleiders vanuit Gentle Teaching. De controlegroep voert deze standaard zorg uit. In de (niet gerandomiseerde) interventiegroep wordt per woonlocatie het team getraind met een verdiepingscursus en een begeleider getraind als mentor om per team concreet de Gentle Teaching principes toe te passen (zoals doelen in Ondersteuningsplan en video-opnames). De voor-, tussen- en eindmetingen bestaan in beide groepen uit vragenlijsten voor begeleiders (en indien mogelijk cliënten en familieleden) en spanningsfase zoals gerapporteerd met het signaleringsplan. Onderzoeksvragen bij de voormeting zijn bijvoorbeeld: Wat is de relatie tussen adaptief functioneren (niveau verstandelijke beperking) en wederkerigheid? Verschillen begeleider competenties tussen teams met verschillende mate van ervaring in Gentle Teaching? Welke kenmerken van cliënten (zoals psychopathologie) zijn gerelateerd met kwaliteit van leven en spanningsopbouw? Welk management plan schrijven begeleiders om Gentle Teaching te implementeren en hoe kan dit worden verbeterd?

Profiel student voor scriptie of onderzoekstage

We zoeken oplossingsgerichte en zorgvuldige studenten geïnteresseerd in gehandicaptenzorg of groepsprocessen. Je helpt coördinatie van dataverzameling en doet ervaring op met programma's zoals Qualtrics en SPSS. We bieden diverse ervaring: onderzoeken hoe Gentle Teaching gerelateerd is met cognitieve en gedragsmatige kenmerken van cliënten, perspectieven bij verschillende zorgmedewerkers vergelijken en het schrijven van aanbevelingen voor management.

Startdatum	Einddatum	Taken	Beschikbaarheid	Vergoeding	Werklocatie
Per direct of per september 2020	Nader te bepalen	<ul style="list-style-type: none"> - Unieke kans om in gesprek te gaan met begeleiders, gedragsdeskundigen, managers en Gentle Teaching verenigingen (NL/USA) - Uitnodiging om mee te denken over aanbevelingen voor implementatie in zorg - Data verwerken in Excel, SPSS en Qualtrics - Logistieke zaken (knelpunten signaleren, herinneren aan vragenlijsten, post, etc.)	Minimaal 2 dagen per week praktische werkzaamheden met OV-chipkaart (week OV)	Begeleiding bij scriptie/onderzoek stage: praktische taken en schrijven.	Kwadijkerpark 8, 1444 JE Purmerend

Informatie: Dr. Nanda de Knecht (psycholoog), wetenschapscoördinator Prinsentichting
E: n.de.knecht@prinsentichting.nl, T: 0623769791

Op dit moment zijn we op zoek naar een student die zich wil verdiepen in de volgende onderzoeksvraag: Mocht deze onderzoeksvraag jouw interesse niet hebben, maar 1 van bovengenoemde onderzoeksvragen wel, neem dan vooral contact op!!

Probleemstelling:

Gentle Teaching (GT) is gebaseerd op pijlers veiligheid, geliefd, liefdevol en verbonden. De doelstelling is dat dit bijdraagt aan de ontwikkeling en regie door cliënten zelf. In de praktijk is het echter in sommige situaties voor begeleiders onduidelijk waar de grenzen en risico's liggen van vrijheid. Het roept vragen op binnen een team over wat in deze situaties goede zorg is en hoe wordt voldaan aan de pijlers van Gentle Teaching. De vragen over kaders zijn extra relevant vanwege de Wet Zorg en Dwang per januari 2020. Het is momenteel onduidelijk welke verschillende situaties knelpunten opleveren en wat de oorzaak is dat Gentle Teaching pijlers of kernbegrippen ter discussie staan. Als er verschillende interpretaties of onvoldoende kennis over Gentle Teaching blijken te zijn, dan kan Prinsenchurch haar scholing aanbod aanscherpen.

Praktijkvoorbeelden:

1. Team coördinator A ervaart dat cliënten die naar Prinsenchurch verhuizen vanuit Gentle Teaching meer dagstructuur en mogelijkheden krijgen. Doordat de zelfregie en 'leefruimte' wordt vergroot worden enkele cliënten 'overmoedig'. Een cliënt heeft daarbij stappen ondernomen om een leven buiten de woning te regelen: aan een politieagent een relatie vragen om te trouwen en kinderen te krijgen en ter voorbereiding hierop een training zelfstandig wonen bij de persoonlijk begeleider. Een andere cliënt beslist dat hij helemaal niet meer naar dagbesteding hoeft, waarbij de dagbesteding locatie de team coördinator verwijt de cliënt 'soft gedoe' opgelegd te hebben. Team coördinator A vraagt zich af: wat is het risico van Gentle Teaching?
2. Team coördinator A plaatst sloten op keukenkastjes vanwege cliënten die voortdurend eten willen nemen en vraagt zich af: waar ligt de grens van zelfregie? En is mijn grens hetzelfde als die van mijn collega's?
3. De begeleiders in het team van team coördinator A zijn handelingsverlegen in het toepassen van een afzonderingsprotocol, terwijl daarin beschreven is onder welke voorwaarden voor liefdevolle zorg de cliënt in zijn kamer wordt afgezonderd. Omdat begeleiders afzonderen als straffen blijven ervaren, wordt het protocol inconsistent toegepast.
4. Een voormalige team coördinator B had discussie met collega's in haar team over cliënten die 'veel eisend zijn'. Bij een bedlegerige cliënt die haar wensen probeerde af te dwingen waren begeleiders afhoudend in het bieden van nabijheid uit angst dat de cliënt door slechts 1 begeleider geholpen zou willen worden. Bij twee andere cliënten werd er geadviseerd om niet in te gaan op hun wens om door een specifieke begeleider naar bed gebracht te worden vanuit het idee dat het goede zorg is om te leren om de geboden zorg te accepteren, ook al moeten ze daardoor huilen. Voormalig team coördinator B vroeg zich af: mits cliënten interesse behouden en hun omgeving, waarom mogen zij geen voorkeur hebben, waar ligt de grens? Als de favoriete begeleider van een cliënt werkt die avond, waarom dan afstand nemen?
5. Voormalig team coördinator B werkt nu gedeeltelijk in nachtdienst bij een woning met cliënten die een lichtere vorm van verstandelijke beperking hebben en inspraak in vrijheid beperkende maatregelen. Sommige cliënten vinden het prettig om 's nachts ingeluisterd te worden (zoals bij stemming wisselingen), anderen weigeren dat uit privacy. Bij sommige cliënten kan 's avonds naar buiten gaan resulteren in risicovolle situaties, maar zij beroepen zich op hun privacy om niet gemonitord te worden

wanneer ze weg gaan. Waar liggen grenzen van vrijheid en zelfregie voor goede zorg?

Doel:

Inzicht in de verschillende typen situaties waarin knelpunten ontstaan, tot welke oplossingen begeleiders in die situaties zijn gekomen en hoe deze praktijkkennis geïntegreerd kan worden in de visie en scholing over Gentle Teaching vanuit Prinsentichting.

Onderzoeksvraag:

1. Wat zijn de verschillende typen situaties waarin knelpunten ontstaan en welke pijlers of kernbegrippen van Gentle Teaching komen hierbij ter discussie?
2. Tot welke oplossingen zijn begeleiders in de situaties gekomen?
3. Hoe kunnen deze praktijkkennis geïntegreerd worden in de visie en scholing over Gentle Teaching vanuit Prinsentichting?

Methode:

1. Theoretisch kader: probleemstelling in relatie tot literatuur over Gentle Teaching, zelfregie bij verstandelijke beperking en Wet Zorg en Dwang.
2. Kwalitatief onderzoek: semi-gestructureerde interviews bij 25 begeleiders door elk in 30-45 minuten samen een format concreet in te vullen.

Format:

- A. Korte beschrijving van knelpunt
- B. Gentle Teaching pijlers of kernbegrippen die ter discussie staan (4 aanvink hokjes)
- C. Vragen die opgeroepen worden in dit knelpunt bij deze kernwaarde(n)
- D. Oplossing voor dit knelpunt
- E. Aanbeveling of behoefte uit dit knelpunt voor Prinsentichting over Gentle Teaching

Resultaat:

Een adviesrapport bestaande uit:

1. Kort theoretisch kader
2. Beschrijving van methode
3. Kwalitatieve analyse van anonieme interviews (thema's)
4. Matrijs voor overzicht welke Gentle Teaching pijlers of kernbegrippen onder spanning staan bij welke categorieën situaties en welke categorieën oplossingen daarbij gezocht zijn
5. Aanbevelingen voor de visie en scholing over Gentle Teaching vanuit Prinsentichting.

Literatuur: voorbeelden

- <https://www.gentleteaching.nl/gentle/nl/overig/60-downloads> Kwalitatieve onderzoeken over toepassing van Gentle Teaching in de zorg bij verstandelijke beperking, inclusief de vragenlijsten 'Cultuur van Hoop' en 'Op weg naar Gentle Teaching' als leidraad voor de kernbegrippen
- <https://www.gentleteaching.nl/gentle/nl/thema-s> Beschrijving van pijlers en kernbegrippen in Gentle Teaching
- <https://www.dwangindezorg.nl/documenten/publicaties/implementatie/wzd/diversen/brochure-wet-zorg-en-dwang-voor-professionals> Wet Zorg en Dwang
- https://research.vu.nl/ws/portalfiles/portal/74142472/Autonomy_support_need_satisfaction_and_motivation_for_support_among_adults_with_intellectual_disability.pdf Het belang van zelfregie voor mensen met verstandelijke beperking
- <https://www.vgn.nl/system/files/article/file/E-book%2Bdissertatie%2BArno%2BWillems.pdf> Hoe ondersteunende begeleiding onder spanning komt bij onbegrepen gedrag van mensen met verstandelijke beperking